

ПРОГРАМА

за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на микро-, малки и средни предприятия (МСП), пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19

Програмата е една от поредицата мерки на българското правителство за преодоляване на сериозни затруднения в икономиката. Мярката се привежда в съответствие с изискванията на категория държавна помощ – „Помощ под формата на гаранции по заеми“, описана в **раздел 3.2** от Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 (**Временната рамка**), публикувана на <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.CI.2020.091.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2020:091I:TOC>, изменена с [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0404\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0404(01)&from=EN)¹, и изискванията за помощ под формата на гаранции и заеми, отпускани чрез кредитни и други финансови институции, описани в **раздел 3.4 от Временната рамка**.

№	Параметри на Програмата	Описание
1	Инструмент	Портфейлни гаранции от ББР по заеми на микро-, малки и средни предприятия (МСП), предоставяни от търговски банки (финансови посредници) с цел осигуряване на ликвидност за МСП за преодоляване на негативните икономически последици от разпространението на COVID-19.
2	Сектори	Мярката е отворена за всички сектори. Прилага се за цялата територия на България. Очаква се, че от мярката ще се възползват основно секторите, които са най-силно засегнати от кризата, т.е. търговия, услуги, включително транспорт, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, логистика, износ и други.
3	Максимален гаранционен процент	До 80% от формираните от банките портфейли с допустими кредити
4	Максимален размер на кредит към едно лице и свързани лица включен в портфейла по Програмата	Максималният размер на заема или заемите към отделния бенефициер ще бъде определен в съответствие с член 25, буква г) от Временната рамка, а именно:

¹ Консолидирана версия: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/TF_consolidated_version_as_amended_3_april_2020.pdf

		<p>За заеми с падеж след 31 декември 2020 г. сумата на заема/заемите на отделния бенефициер не надвишава/т:</p> <ul style="list-style-type: none"> - два пъти годишната стойност на разходите за заплати на бенефициера (в това число, социалните осигуровки и разходите за персонал, работещ на място в предприятието, но заведен официално на заплата към подизпълнители) за 2019 г. или за последната налична година. За предприятия, създадени на или след 1 януари 2019 г., максималният размер на заема не трябва да надхвърля очакваната годишна стойност на заплатите за първите две години на дейност; или - 25% от общия оборот на бенефициера през 2019 г.; или - с подходяща обосновка и въз основа на самостоятелно сертифициране от страна на бенефициера за собствените му нужди от ликвидност², размерът на заема може да бъде увеличен за покриване на нуждите от ликвидност от момента на предоставяне за следващите 18 месеца за МСП и от момента на предоставяне за следващите 12 месеца за големи предприятия <p>За заеми със срок до 31 декември 2020 г. размерът на главницата може да бъде по-висок от този по точка 25, буква г), при условие че се предостави подходяща обосновка и продължава да е гарантирана пропорционалността на помощта.</p> <p>При всички случаи максималният размер на предоставеното финансиране не трябва да надвишава 300 хиляди лева.</p>
5	Механизъм на формиране на портфейлите	Включването е на портфейлна база – не се изисква одобрение от ББР за включването им в гарантирания портфейл.
6	Очакван портфейл кредити	2 000 000 000 лева
7	Очакван портфейл гаранции	1 600 000 000 лева
8	Бюджет на Програмата и Максимален размер на очакваните загуби по мярката	500 000 000 лева 100% от бюджета

² Планът за ликвидност може да включва както оборотния капитал, така и инвестиционните разходи.

9	Гаранционно покритие	<ul style="list-style-type: none"> - До 80% от главниците по кредитите - Pari passu споделяне на риска - Минимално участие на търговските банки в риска по всеки гарантиран кредит от 20% - С намаляването на дълга по кредита, се намалява и съответната гарантирана част от него.
10	Лимит на гаранционните плащания	До 30% от гаранционния портфейл, револвиращ
11	Гарантираща институция	Българска банка за развитие (ББР)
12	Администриране	Гаранционният продукт се администрира от групата на ББР АД
13	Включване на кредити в гарантирания портфейл	До 31.12.2020 г.
	Кандидатстване от страна на МСП	До 23.12.2020 г.
14	Срок на гаранцията	До 5 г.
15	Минимален срок на гарантираните кредити	няма
16	Максимален срок на гарантираните кредити	няма
17	Гратисен период за плащания по главница и лихва	До 36 месеца: за Подпортфейла за нови кредити
18	Допустими кредитополучатели:	<p>Микро-, малки и средни предприятия в съответствие със Закона за МСП, регистрирани в България, които търпят неблагоприятни икономическите последици от разпространението на епидемия от COVID.</p> <p>Критерии за допустимост (наличието на един от тях е достатъчен):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Спад на оборота след първото тримесечие на 2020 г. спрямо същия период в 2019 г. (въз основа на финансовите отчети на дружеството) - Наличие на вземания от клиенти, които не са получени/суми, неразплатени към доставчици, след 01.03.2020 г. (въз основа на финансовите отчети на дружеството) - Прекратени доставки от внос, необходими за дейността на предприятието — след 01.01.2020 г., отменени договори за износ (въз основа на сертификати и документи, представени от дружеството)

		<p>- Случаи на болест и самоизолация на служителите, общо намаление на броя на заетите лица, затворени производствени съоръжения, помещения и офиси (въз основа на сертификати и документи, представени от дружеството)</p> <p>Помощта може да бъде предоставяна по мярката само на предприятия, които не са били в затруднение по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване (ОРГО), Регламента за групово освобождаване в³ селското стопанство (ОРГО),⁴ или Регламент за групово освобождаване в областта на рибарството („Регламент за групово освобождаване⁵ за риболова“) на 31 декември 2019 г. Тя може да бъде предоставена на предприятия, които са се сблъскали с трудности или са изпаднали в затруднение след това поради избухването на епидемията от COVID-19.</p>
19	Гаранционни такси	Съгласно одобрението на ЕК и Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19
20	Подпортфейли Портфейл и контра-гаранция	<p>А) Подпортфейл със съществуващи кредити, спрямо които търговските банки могат да прилагат промени в схемите за плащане и да преговарят.</p> <p>В този подпортфейл могат да се включват кредити, отпуснати на МСП които изпитват затруднения по обслужването им след 31.12.2019 и това затруднение е пряка и непосредствена последица от епидемията с COVID 19.</p> <p>В подпортфейла могат да се включват кредити на МСП, които не са били необслужвани, а кредитополучателят не е изпадал в просрочие над 90 дни за период от 12 месеца назад (през 2019 г.).</p> <p>Кредитополучателите са представили на финансиращата търговската банка разчети и план за възстановяване на дейността си.</p>

³ Както е определено в член 2, параграф 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1.

⁴ Както е определено в член 2, параграф 14 от Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 193, 1.7.2014 г., стр. 1.

⁵ Както е определено в член 3, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията от 16 декември 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи за предприятия, занимаващи се с производство, преработка и предлагане на пазара на продукти от риболов и аквакултури, които са съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 369 от 24 декември 2014 г., стр. 37.

		<p>Мерките за промени в схемите на плащане включват до 3 месеца гратисен период за плащане на главница и лихва и за още до 3 месеца гратисен период за плащане на главница. Гратисният период за кредитите в този под-портфейл следва да изтича до 31.12.2020 г. включително.</p> <p>Б) Подпортфейл с нови кредити за ликвидни нужди в това число за плащане на заплати, наеми, режимни разходи и др. разходи, пряко свързани със стопанската дейност на МСП.</p> <p>Рефинансиране на кредити не е допустимо. При получаване на положително становище от ЕИФ и промяна в условията по Програма КОСМЕ и при интерес на финансовия посредник и ББР, за включване в контра-гаранция КОСМЕ, кредитите биха могли да ползват контра-гаранцията на Европейския инвестиционен фонд.</p>
21	Обезпечение	Намалени изисквания за обезпечение с максимален размер на предоставяните от Кредитополучателите обезпечения в размер до 20% спрямо размера на финансирането, но при условията на предстоящо произнасяне на ЕК.
22	Плащане по гаранцията	При издаден изпълнителен лист и/или прието вземане в производство по несъстоятелност.
23	Подкрепяни компании	Малки и средни предприятия, съгласно закона за МСП. Предприятия със средна пазарна капитализация и големи компании са изключени.
24	Трансфер на ползите от гаранцията към крайните бенефициери	<p>Търговската банка се задължава да осигури възможно най-пълно прехвърляне на финансовото предимство от гаранцията към МСП, изразяващо се в предоставяне на кредити с намалено обезпечение при условията на Програмата.</p> <p>Финансовият посредник следва да съхранява и да може да представи съответната документация, доказваща прехвърлянето на предимството на клиента, и е задължен да информира клиента за полученото предимство в съответното кредитно споразумение.</p>
25	Докладване	<p>Търговските банки докладват ежемесечно/тримесечно, до 20-о число на месеца, следващ отчетния период</p> <p>ББР следва да извършва Мониторинг и докладване съгласно раздел 4 от Временната рамка</p>

		(напр. до 31 декември 2020 г. на Комисията трябва да бъде предоставен списък с мерки, въведени въз основа на схеми, одобрени съгласно временната рамка; подробна документация относно предоставянето на помощ трябва да се поддържа в продължение на 10 години след предоставянето на помощта), за което финансовите посредници следва да осигурят необходимата информация.
26	Съхранение на документи	Документите по отпускането на кредити, покрити с гаранцията по тази Програма, следва да се съхраняват в срок до 10 години от датата на отпускане на последния кредит в съответния портфейл на търговската банка.
27	Публикуване на информация	ББР следва да публикува информация за предоставените гаранции съгласно ОРГО: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R0651-20170710 и да попълва Модула за прозрачност на държавните помощи на Европейската комисия (https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/)
28	Кумулиране на помощта	Съгласно одобрението на Европейската комисия и правилата на ВРЕМЕННАТА РАМКА „COVID-19“
29	Други	До участие в ползването на гаранцията се допускат всички търговски банки. ББР следва да сключи индивидуални споразумения с всяка от банките. Рамковите условия могат да бъде допълвани, ако акт на държавен или общностен орган (ЕК), или приложими регулации или споразумения за контрагаранция налагат това.